

Αξιότιμε κε Υπουργέ, αξιότιμη Πρόεδρε, αξιότιμα μέλη της Επιτροπής θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε για την πρόσκληση να συμμετέχουμε στην ακρόαση φορέων για το υπό συζήτηση νομοσχέδιο που για εμάς δεν αφορά ένα τεχνικό θέμα, αλλά είναι ένα κοινωνικοτεχνικό ζήτημα, όπως θα δούμε στη συνέχεια, το οποίο χρήζει συνεχούς συζήτησης και επαναξιολόγησης.

Κατ' αρχήν καθότι φαίνεται ότι την ακρόαση δεν υπάρχουν παιδιά, λαμβάνοντας υπόψιν το άρθρο 12 της ΔΣΔΠ που αποτελεί νόμο του Ελληνικού Κράτους με υπερνομοθετική ισχύ, το οποίο αναφέρεται στο δικαίωμα των παιδιών να ακούγονται από την Πολιτεία για τα θέματα που τα αφορούν και να λαμβάνεται υπόψιν η γνώμη τους, θα περιμέναμε να υπήρχε εκπροσώπηση παιδιών στην Επιτροπή προκειμένου τα ίδια τα παιδιά, ως υποκείμενα δικαιωμάτων, να είναι σε θέση να εκφράσουν απευθείας τις απόψεις τους.

Βλέποντας τον εξωδικαστικό συμβιβασμό με την META και ποινές σε άλλες εταιρίες στις ΗΠΑ για το περιεχόμενο που παράγουν και μέσω του οποίου ουσιαστικά εκμεταλλεύονται τα παιδιά ως χρήστες και τους κινδύνους που έχουν ήδη προαναφερθεί, καθίσταται απαραίτητη η προστασία των παιδιών από την Πολιτεία, οπότε θα θέλαμε να αναγνωρίσουμε ότι είναι σημαντική η λήψη μέτρων στη χώρα μας. Ωστόσο, θεωρούμε ότι οι κίνδυνοι στο περιεχόμενο των μεγάλων μεικτών πλατφόρμων, οι εθιστικοί αλγόριθμοι, λαμβάνοντας υπόψιν τη ραγδαία ενσωμάτωση και χρήση της τεχνητής νοημοσύνης και γενικότερα η έκθεση στις οθόνες αποτελούν ένα παγκόσμιο ζήτημα που μας αφορά όλους και όχι μόνο τα παιδιά. Οπότε θα ήθελα να θέσω το εξής ερώτημα : Μήπως οι περιορισμοί στην χρήση ΜΚΔ και στον ψηφιακό κόσμο θα πρέπει να περιλαμβάνουν και τους ενήλικες γιατί τα παιδιά εμάς βλέπουν και μιμούνται;

Επί της αρχής θεωρούμε ότι μια οριζόντια απαγόρευση από μόνη της, το μόνο που θα καταφέρει θα είναι να κατευθυνθούν τα παιδιά σε παράτυπες, πιο σκοτεινές και μη ελεγχόμενες πλατφόρμες, όπως προανέφερε και ο κύριος Μπερτάνος για τις οποίες θα έχουν μεγαλύτερη ανασφάλεια και φόβο να αναφέρουν παραβιάσεις. Μάλιστα όπως μας δείχνουν και τα δεδομένα από την Αυστραλία, την πρώτη χώρα που εφάρμοσε μέτρα απαγόρευσης, στην πράξη πολλά παιδιά συνεχίζουν και έχουν ενεργούς λογαριασμούς μέσω VPN κλπ σε πλατφόρμες και ΜΚΔ, οπότε δεν μπορεί να θεωρηθεί ένα επιτυχημένο μέτρο.

Περαιτέρω αναρωτιόμαστε για την μη εφαρμογή των υπάρχουσων ενωσιακών διατάξεων του άρθρου 28 του DSA και του άρθρου 8 του GDPR που παρέχουν προστασία στα παιδιά και χρειάζεται μια νέα, πρόσκαιρη εθνική νομοθεσία, λαμβάνοντας υπόψιν ότι η Πρόταση Κανονισμού EU Kids Act θα ψηφιστεί και θα τεθεί σε ισχύ το επόμενο διάστημα;

Τους προβληματισμούς μας αναφορικά με τα ζητήματα αυτά, αλλά ουσιαστικά και με το παρόν σχέδιο νόμου έχουμε εκφράσει με ανοιχτή επιστολή υπογεγραμμένη από 25 διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς που εργάζονται σε διαφορετικά πεδία, η οποία εστάλη στον Πρωθυπουργό και στους αρμόδιους υπουργούς στις 20/5/2026 και η οποία έχει σταλεί επίσης προχθές την Τετάρτη 14/10/26 στην Επιτροπή σας ενόψει της σημερινής ακρόασης. Καθότι ο χρόνος δεν επαρκεί για να παρουσιάσω αναλυτικά τις θέσεις μας, θα παραθέσω συνοπτικά τα πιο σημαντικά ζητήματα που εντοπίζουμε και τις προτάσεις μας.

Πρώτον, η δική μας προσέγγιση είναι ότι η προστασία πρέπει να βασίζεται στον τρόπο που σχεδιάζονται οι μεγάλες μεικτές πλατφόρμες επιγραμμικών υπηρεσιών, πόσο διαφανείς είναι και με ποιον τρόπο λογοδοτούν, καθώς και η πρόβλεψη ποινών σε αυτές και όχι μόνο σε πλατφόρμες ΜΚΔ. Τα παραπάνω θα πρέπει να γίνονται τόσο ως προς το περιεχόμενο εκ

σχεδιασμού που παράγουν και διαχέουν, όσο και ως προς τους εθιστικούς αλγορίθμους που χρησιμοποιούν. Δεύτερον, κατανοώντας ότι η ρύθμιση μας αφορά όλους, διερωτόμαστε με ποιον τρόπο θα γίνεται η εφαρμογή του μέτρου της επαλήθευσης της ηλικίας για να ισχύει η αρχή της αναλογικότητας και να προστατεύονται τα προσωπικά μας δεδομένα; Τρίτον, με δεδομένο ότι οι εφαρμογές ψηφιακής ταυτότητας και επαλήθευσης ηλικίας, μεταξύ αυτών και η ελληνική εφαρμογή ψηφιακού πορτοφολιού Gov.GR Wallet συνοδεύονται από τεχνικά κενά, εντοπίζουμε αξιοσημείωτες προκλήσεις σε θέματα κυβερνοασφάλειας. Τέταρτον και σημαντικότερο από όλα για εμάς είναι η ενίσχυση της εκπαίδευσης και του ψηφιακού εγγραμματισμού, η οποία θα ενεργήσει προληπτικά και δύναται να αποτελέσει πρόσφορη και αναλογική εναλλακτική έναντι οριζόντιων απαγορεύσεων. Η συστηματική ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των παιδιών ως προς τους κινδύνους αλλά και τα οφέλη του διαδικτύου, σε συνδυασμό με την καλλιέργεια δεξιοτήτων κριτικής σκέψης και υπεύθυνης χρήσης, συμβάλλουν ουσιαστικά στην αυτοτελή ενδυνάμωσή τους και στη μείωση της έκθεσής τους σε επιβλαβείς πρακτικές. Στο πλαίσιο αυτό, η ανάπτυξη και υλοποίηση στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, τόσο εντός του σχολικού περιβάλλοντος σε παιδιά και εκπαιδευτικούς, όσο και η υποστήριξη των γονέων, συνιστούν ήπια και αποτελεσματικά μέσα πρόληψης.

Όλα τα ανωτέρω δεν αποτελούν δικές μας διαπιστώσεις, αλλά πολλών εμπειρογνομόνων και φορέων σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ειδικά το τελευταίο για τον ψηφιακό εγγραμματισμό επισημαίνεται στην Έκθεση των Συμπροέδρων της Ειδικής Ομάδας για την ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο (Prof. Dr. Jörg M. Fegert and Dr. Maria Melchior) που συνέστησε η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ursula von der Leyen και στην οποία βασίστηκε η Πρόταση Κανονισμού EU KIDS ACT και έχει τίτλο : ["Ασφάλεια των παιδιών στο διαδίκτυο - Προστασία και ενδυνάμωση των ανηλίκων σε έναν ψηφιακό κόσμο"](#) και έχει αναφερθεί από σχεδόν όλους τους προηγούμενους ομιλητές και ομιλήτριες.

Πέμπτον, είναι η απουσία συμμετοχής παιδιών στην διαδικασία διαμόρφωσης των μέτρων όπως ανέφερα και στην αρχή. Ως Δίκτυο για τα Δικαιώματα του Παιδιού μαζί με την οργάνωση Youth in the Loop διοργανώσαμε ανώνυμη πανελλαδική διαβούλευση για το θέμα αυτό στην οποία συμμετείχαν 464 παιδιά ηλικίας 10-15 ετών. Καθώς είμαστε στη φάση ανάλυσης των αποτελεσμάτων, θα ήθελα να σας αναφέρω ότι στην ερώτηση αν τα παιδιά συμφωνούν ή διαφωνούν με την απαγόρευση χρήσης ΜΚΔ κάτω των 15 ετών, το 45,5% δηλώνει ότι διαφωνεί, το 25,2% ότι συμφωνεί και το 20,8% ότι δεν ξέρει. Στις απαντήσεις τους τα παιδιά αναδεικνύουν ως καίρια ζητήματα για τα οποία πρέπει να ληφθούν μέτρα τον έλεγχο και απόσυρση του κακού περιεχομένου των πλατφόρμων, την προστασία των προσωπικών τους δεδομένων, το ζήτημα των εθιστικών αλγορίθμων και τον ψηφιακό εγγραμματισμό, καταθέτοντας τα ίδια τις σκέψεις τους, λύσεις και προτάσεις.

Για αυτό, θα ήθελα να κλείσω με κάποια από τα λόγια των ίδιων των παιδιών:

«Από προσωπική άποψη πιστεύω ότι είναι άδικο για εμάς. Εφόσον δεν κάθισαν να μας μιλήσουν για αυτό και να ακούσουν τις απόψεις μας, ώστε να βρεθούμε σε ένα συμπέρασμα όπου είναι δίκαιο για όλους».

Δεν θα ήταν σωστό διότι τα παιδιά όταν γίνουν 15 χρονών θα πέσουν με τα μούτρα στο κινητό. Επίσης, θα βρουν και πάλι τρόπο να μουν στο διαδίκτυο, άρα είναι ανούσιο. Τέλος, θα μπορούσαν να μειώσουν την ώρα στον κινητό και όχι να την απαγορεύσουν εντελώς.

«Γιατί με το να αποφύγουμε μια κατάσταση με την οποία τα παιδιά θα έρθουν σε επαφή σύντομα επειδή ζούμε σε έναν ψηφιακό κόσμο, δεν καταφέρνουμε κάτι. Αντίθετα, αν μαθαίνουμε στα παιδιά τη σωστή χρήση και λειτουργία των μίντια θα έχουμε τα θεμιτά αποτελέσματα».

Έχουμε ήδη αργήσει να ακούσουμε τα παιδιά και να τα συμπεριλάβουμε στη διαδικασία.

Σας ευχαριστώ!